

Základná škola s materskou školou Horné Saliby Hlavná 299

Plán koordinátora environmentálnej výchovy

Plán činností environmentálnej výchovy

Školský rok: 2025/2026

Koordinátor: Mgr. Laura Hudáková

Plán práce environmentálnej výchovy bol vypracovaný v súlade so Školským vzdelávacím programom, inovovaným Štátnym vzdelávacím programom pre primárny stupeň vzdelávania a nižšie stredné vzdelávanie v Slovenskej republike, pričom environmentálna výchova je prierezová téma a prelína sa všetkými predmetmi, vychádza aj z Plánu práce školy na školský rok 2025/2026 a je v súlade s Pedagogicko – organizačnými pokynmi 2025/2026.

Plán práce environmentálnej výchovy je vypracovaný podľa učebných osnov z environmentálnej výchovy „Environmentálne minimum“ schválených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky dňa 15.4.1996 pod číslom 645/1996-15 s platnosťou od 1.9.1996.

Environmentálna výchova je v iŠVP formulovaná prostredníctvom špecifických cieľov, ktoré má žiak postupne naplniť do konca stupňa vzdelávania. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

primárneho vzdelávania:

- ❖ osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode vzhľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- ❖ rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- ❖ rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- ❖ poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- ❖ podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- ❖ správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie;

nižšieho stredného vzdelávania:

- ❖ rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode vzhľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- ❖ rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a svojom okolí;
- ❖ poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- ❖ získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;

- ❖ rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- ❖ šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- ❖ aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Hlavným cieľom tohto plánu je zvýšiť environmentálne povedomie učiteľov vychovávať a vzdelávať žiakov citlivých a vnímavých k problémom životného prostredia, vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zveľadňovaní životného prostredia.

Pri realizácii cieľa je potrebné zamerať sa na tieto základné princípy:

- **Učiť žiakov o životnom prostredí** – uvedomovať si problémy životného prostredia miestneho, regionálneho, národného ale aj globálneho.
- **Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia** – rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy.
- **Vychovávať žiakov pre životné prostredie** – rozvíjať pozitívne postoje, viesť žiakov k priamej účasti na ochrane a zveľadňovaní životného prostredia.

V našej škole budeme cieľ ENV v školskom roku 2025/2026 napĺňať vo vyučovacom procese ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov, napr. prostredníctvom projektov a vyučovacích blokov v školských i mimoškolských aktivitách.

Ciele a úlohy environmentálnej výchovy na škole:

- formovať a rozvíjať osobnostných kvalít, ktoré umožnia žiakom chrániť a zlepšovať životné prostredie
- rozvíjať vzťah k životnému prostrediu, naučiť sa zodpovednosti za svoje správanie voči prírode
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu, vnímaniu estetických hodnôt prostredia
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť, vyjadriť vlastný názor, písomnou i ústnou formou, zhromažďovať, triediť, analyzovať prezentovať údaje o prírode, životnom prostredí
- naučiť sa spoznávať a riešiť jednoduché problémy, klady a zápory jednotlivých riešení, pracovať s rôznymi zdrojmi informácií

- rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť žiakov, s dôrazom na environmentálnu výchovu a vzdelávanie k rozvoju osobnosti, zameranú najmä na vedenie žiakov k uvedomelej spotrebe zdrojov, na zdravé potraviny, čistú vodu, zvýšenie povedomia žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia

V preventívno-výchovnej oblasti sústreďovať pozornosť na:

- pôsobenie na žiakov na vyučovaní a triednických hodinách
- pravidelné sledovanie výchovno-vyučovacích výsledkov, dochádzky, eliminovať negatívne prvky v zárodku
- rozvíjanie záujmovej činnosti, zručností žiakov
- pohovory s rodičmi o výsledkoch práce žiakov
- spolupráca s odborníkmi v oblasti psychológie, zdravotníctva, polície (prednášky, besedy, semináre)
- kontakty na odborníkov v prípade potreby pre žiakov aj učiteľov (špecializované pracoviská)

Obsah činností

- monitorovať fyzické a psychické zmeny v správaní žiakov
- pocit dôvery vo vyučujúcich pestovať u žiakov problémového alebo málo podnetného prostredia
- v preventívnych aktivitách spolupracovať s rodičmi a odborníkmi
- prispievať k tvorbe a výchove osobnosti dospelajúceho človeka aj poukazovaním na dobré stránky jeho charakteru
- tvoriť a udržiavať dobré medziľudské vzťahy v kolektíve detí
- viesť žiakov k snahe byť prosociálny a empatický, rozvíjať úctu človeka k človeku, pomoc v núdzi, pocit zodpovednosti
- naučiť žiakov povedať nie negatívnym vplyvom okolia - k šikane, k týraniu
- pri práci pokračovať v dodržiavaní týchto základných princípov - úzko spolupracovať s rodičmi, využívať princípy etickosti vo vzťahoch s okolím, využívať princíp vedeckosti, princíp primeranosti k veku, princíp dôvery voči žiakom a dospelým

Plán činnosti (stále činnosti) v priebehu celého školského roka 2023/2024

- šetrenie elektrickou energiou
- šetrenie vodou
- kvetinová výzdoba interiéru školy a starostlivosť o ňu
- pohybom ku zdraviu – športové dni
- zapojenie sa do výtvarných súťaží zameraných na environmentálnu tematiku (zodpovední – pedagógovia výtvarnej výchovy)
- zapojenie sa do literárnych súťaží zameraných na environmentálnu tematiku (zodpovední – pedagógovia slovenského jazyka a literatúry)
- zapojenie sa do projektov zameraných na rôzne oblasti environmentálnej výchovy (zodpovední vyučujúci prvouky, prírodovedy a biológie)
- aktualizácia nástenky k rôznym environmentálnym témam
- upozorniť žiakov na niektoré významné dátumy z environmentálneho kalendára a diskutovať o ich dôležitosti, potrebe a význame z celospoločenského hľadiska. (22.3. – Svetový deň vody, 1. 4. – Svetový deň vtáctva, 7. 4. – Svetový deň zdravia, 22.4. – Deň Zeme, 5.6. – Svetový deň životného prostredia, 3.10. – Svetový deň zvierat, 29.12. – Svetový deň biodiverzity)
- separácia druhotných odpadov - zber papiera a kartóna 2x ročne
- projekty s environmentálnym zameraním: Zdravá škola, Mlieko v školách, Školské ovocie, Naša krajina, náš región, naše životné prostredie, Enviropátračky, Odpad sa nás týka
- úprava areálu školy
- využitie prírodných materiálov pri jesennom, vianočnom a veľkonočnom aranžovaní
- zabezpečenie pravidelného prísunu ovocia a ovocných štiav žiakom v spolupráci s poľnohospodárskym družstvom Hrušov,
- príprava žiakov na prírodovedné súťaže (BiO olympiáda)
- práca v turistickom krúžku (zážitkové učenie v prírode).

PLÁN ENVIRONMENTÁLNYCH AKTIVÍT V ŠK. ROKU 2025/2026 V

JEDNOTLIVÝCH MESIACHOCH

SEPTEMBER – OKTÓBER:

- Účelové cvičenie,
- Úprava areálu školy,
- Dni zdravej výživy – propagácia čerstvej zeleniny a ovocia („Svetový deň výživy“ – 30.09.-1.11.),
- 24.09. – „Svetový deň mlieka na školách“ – beseda v predmetu biológia, prírodoveda a prvouka,
- 29.09. „Svetový deň srdca“ starajme sa o svoje srdce zdravým stravovaním a pohybom - zodpovední vyučujúci biológie,
- Separácia odpadu v škole,
- Internetová súťaž „Hravo ži zdravo“ o zdravom životnom štýle,
- Jesenné slávnosti – zachovávanie tradícií, tvorivé dielne,
- Jesenný zber papiera,
- Zber gaštanov – pomoc zvieratám,
- Športovo – vitamínové popoludnie pre deti v ŠKD,
- Monitorovanie zdravého stravovania a zdravého životného štýlu žiakov – dotazník,
- Návšteva detského dopravného ihriska v MŠ - žiaci I. stupňa,
- Školské ovocie a čerstvé šťavy,
- 04.10. „Svetový deň zvierat“,
- 10.10. „Svetový deň duševného zdravia“,
- 12. 10. „Svetový deň zraku“ – zodpovední – vyučujúci biológie,
- 28. 10. „Deň stromov“- Strom života - Spoločenstvo stromov – enviro úlohy,
- „Naučme sa šetriť“ – nástenka, beseda a výzva žiakom všetkých tried na šetrné zaobchádzanie s vodou, elektrickou energiou a inými materiálmi.

NOVEMBER – DECEMBER

- Pravidlá ochrany proti chrípke – kontrola hygienických opatrení, propagácia ochrany,
- Vianočná výzdoba - „Vianočné aranžovanie“ – zachovanie tradícií, využívanie prírodného a odpadového materiálu pri skrášľovaní interiéru tried,
- Zimné slávnosti - zachovávanie tradícií, využívanie prírodného a odpadového materiálu,

- Zhotovenie kŕmidiel a búdok pre vtáčiky, umiestnenie v okolí školy,
- Prikrmovanie vtáctva v zime,
- 17.11. „Svetový deň bez fajčenia“ - náučná prezentácia na hodinách biológie,
- 01. 12. „Svetový deň AIDS“ – náučná prezentácia na hodinách biológie, nástenka, Červené stužky,
- 05.12. „Svetový deň pôdy“
- 10.12. „Deň ľudských práv“ – zodpovední vyučujúci etickej a občianskej výchovy,
- 11. 12. „Medzinárodný deň hôr“ - zodpovední vyučujúci geografie,
- Zimné hry v prírode – zodpovední vyučujúci TSV.

JANUÁR – FEBRUÁR

- Realizácia dotazníka o zdravom stravovaní a životnom štýle,
- Zimné hry v prírode – stavanie snehuliakov,
- Zapojenie sa do Geografickej a Biologickej olympiády,
- Rozmnožovanie sadeníc izbových rastlín v priestoroch školy – zodpovední vyučujúci THD,
- Čistota a poriadok v triedach – zodpovední triedni učitelia,
- „Pomoc a ochrana živočíchom“ – nástenka, beseda a výzva k starostlivosti o zvieratá počas zimy – zodpovední všetci vyučujúci
- 02.02. „Svetový deň mokradí“ - mokrade ako významné biotopy vodného vtáctva, vodné vtáctvo žijúce na Slovensku - zodpovední vyučujúci biológie.

MAREC– APRÍL

- 23.03. – „Svetový meteorologický deň“ – zmeny klímy a jej dôsledky,
- Aktivity ku Dňu Zeme (22.4),
- Výtvarná súťaž „Proti škodlivým závislostiam“,
- Finančná zbierka - Deň Narcisov,
- Jarné upratovanie areálu školy,
- 7. apríl – „Svetový deň zdravia“ – beseda v rámci triednických hodín,
- Veľkonočná výzdoba tried a interiéru školy,
- Exkurzia do čističky odpadových vôd,
- 21.03. – „Deň lesov“ - pobyt na chate v lese v spolupráci s poľovníckym združením,

- 22. 03. – „Svetový deň vody“ - podpora pitného režimu v škole, ochrana a šetrenie vody, sledovať čistotu brehov potokov v blízkosti školy – zodpovední vyučujúci biológie a geografie,
- 01. 04. – „Medzinárodný deň vtáctva“ – ohrozené druhy vtákov – zodpovední vyučujúci geografie a biológie,
- Apríl – „Mesiac lesov“ – nástenka,
- Vychádzky zamerané na pozorovanie prvých jarných kvetov – zodpovední vyučujúci biológie,
- „Veľkonočné aranžovanie“ – zachovanie tradícií, využívanie prírodného a odpadového materiálu pri skrášľovaní interiéru tried.

MÁJ – JÚN

- 03. 05. „Deň Slnka“,
- 10.05. – „Svetový deň pohybom ku zdraviu“
- 23.05 – „Deň mlieka“ – propagácia mliečnych výrobkov,
- 24. 05. – „Európsky deň národných a prírodných parkov“ – národné a prírodné parky Slovenska – zodpovední vyučujúci geografie a biológie,
- 31.05. – „Svetový deň bez tabaku“,
- „MDD“ – organizácia športových a spoločenskovedných aktivít – zodpovední všetci vyučujúci,
- 05.06. – „Svetový deň životného prostredia“ – aktivity s triednym učiteľom (nástenka, beseda v rámci triednických hodín) a na hodinách biológie,
- Zber papiera,
- Deň otvorených dverí v Náučnej prírodnej lokalite – ochutnávka čajov z liečivých bylín, „Liečivé rastliny“ – nástenka, beseda o význame, účinku, zbere a sušení liečivých rastlín, spoznávanie v atlasoch a kľúčoch na určovanie rastlín, IKT, výroba herbárov – zodpovední vyučujúci biológie,
- Didaktické hry a účelové cvičenie v prírode,
- 08. 06. – „Svetový deň oceánov“ – referáty o oceánoch sveta – zodpovední vyučujúci geografie a biológie,
- Hry v prírode – zodpovedné vychovávateľky ŠKD a vyučujúci TEV a TSV.

Metódy a formy práce environmentálnej výchovy

- uskutočňovať a dokumentovať priame pozorovanie životného prostredia v škole a v jej okolí,
- využívať zo školskej knižnice literárne diela, encyklopédie, vedecko-populárnu literatúru, fotografické materiály, počítačové programy a internet,
- pracovať s príručkami,
- zapájať sa do tematických literárnych, výtvarných a vedomostných súťaží,
- na účelových cvičeniach prakticky aplikovať získané poznatky environmentálnej výchovy,
- organizovať výlety a exkurzie s využitím prírodných zaujímavosti danej oblasti,
- podporovať žiakov vo vytváraní plošných alebo priestorových projektov, umožniť im ich prezentáciu v triede na vyučovacích hodinách, na nástenkách, v triedach a na chodbách,
- pôsobiť na žiakov – využívať významné dni venované ochrane prírody a ochrane zdravia
- vysádzať zeleň v školskom areáli a pravidelne sa o ňu starať, hlavne na vyučovacích hodinách technickej výchovy,
- pravidelne sa starať a ošetrovať zeleň v triedach a spoločných priestoroch školy,

Poznámka:

*Environmentálna výchova je súčasťou obsahu jednotlivých učebných predmetov v tematických výchovno – vzdelávacích plánoch. Témy sú v súlade s odporúčanými témami MŠ SR v Environmentálnom minime záväznom pre všetkých učiteľov základných a stredných škôl. Obsah tém má byť primeraný k veku, má sledovať miestne podmienky a záujem žiakov, má byť v súlade s preberaným učivom. Environmentálna výchova sa vo veľkej miere využíva v mnohých vyučujúcich predmetoch ako aj protidrogová výchova.

**Plán činností ENV bude v prípade potreby priebežne postupne aktualizovaný a dopĺňaný.

V Horných Salibách, dňa 12.09. 2025

Vypracovala: Mgr. Laura Hudáková, koordinátorka environmentálnej výchovy